

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Ügyintéző:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban az a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikusan előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amelyben a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéseket kifogásolta. A Panaszos kérte, hogy kifogásait a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos panaszbeadványában az alábbiakat adta elő.

*-n megrendezett nyilvános koncerten vett részt egy barátjával. A késő esti órákban a kordonokon kívül a közterületen sétáltak, beszéltek és söröztek, amikor egy biztonsági őr megállította őket és arra kérte a Panaszust, hogy igazolja magát. Arra tekintettel, hogy a biztonsági őr „intézkedése” nem a rendezvény területén történt és a biztonsági őr nem közölte az igazoltatás célját, ezért a Panaszos nem igazolta magát, „nem mutatkozott be”, de egyébként nem is volt nála a személyi igazolványa. A Panaszos barátja eközben a biztonsági őr társától próbálta megtudni, hogy miért állították meg őket, de nem járt sikerrel. A biztonsági őrök főnöke távolról jelezte az őröknek, hogy engedjék a Panaszust az útjára.

Ezt követően a Panaszos és a barátja visszamentek a koncertre, majd a Panaszos később elhagyta a rendezvény helyszínét. A Panaszos barátja az egyik előadóművésszel szeretett volna fotózkodni, ennek kapcsán kívánta a Panaszos felmérni a lehetőségeiket. Eközben a Panaszust ismét „megtalálta” a biztonsági őr és ismételten „kötekedni” kezdett vele. A Panaszos jelezte a biztonsági őrnek, hogy nem tehet ellene semmit, hiszen ő nem egy hatóság tagja és hagyja őt békén. A biztonsági őr ezen láthatóan megsértődött és értesítette a helyszínen tartózkodó rendőröket, akik szintén igazoltatni akarták. A Panaszos szerint a biztonsági őr magatartása egyértelműen arra utalt, hogy a jogellenes igazoltatási kísérlet miatti sérelem okán kíván rajta bosszút állni.

A rendőri intézkedés – amelyről a Panaszos felvételeket készített – * órákor kezdődött. A Panaszos állítása szerint a rendőrség eljárási szabályait ismerve és félve a visszaélésektől megkérdezte a rendőröktől, hogy milyen célból intézkednek vele szemben. Az egyik rendőr erre azt válaszolta, hogy az intézkedés célja az, hogy a személyazonosságát megállapítsák, mivel nincs a helyszínen a személyi igazolványa. A Panaszos megkérdezte, hogy van-e valamilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés, amivel gyanúsítják. Az egyik rendőr erre azt válaszolta, hogy nincs semmi szabálysértés, „(...) van egy személyi igazolvány, amit nem mutatott be.” A másik rendőr azt válaszolta a Panaszos kérdésére, hogy „semmi”, erre a Panaszos visszakérdezett, hogy „semmi?”, amelyre a rendőr ismételten azt válaszolta, hogy „semmi”. Ezt követően közölték a Panaszosal, hogy be fogják vinni a kapitányságra, majd megkérdezték tőle, hogy „tud normálisan viselkedni?”. A Panaszos a közlésre és a kérdésre visszakérdezett, hogy mi a célja a rendőri intézkedésnek, de választ a rendőröktől nem kapott. Ezek után megbilincseltek és előállították a rendőrségre.

A rendőrségen közölték a Panaszosal, hogy garázdaság bűncselekményével gyanúsítják, ugyanis a polgárőrök szerint eldobott egy üveget. Erről a helyszínen nem tájékoztatták, sőt egyértelműen azt mondták neki, hogy sem szabálysértést, sem bűncselekményt nem követett el. A Panaszos itt megjegyezte, hogy a rendezvény melletti sátorban csak műanyag pohárban árulták az italt és a barátjával nem vittek magukkal semmilyen innivalót. A rendőrségen

közölték a Panaszossal, hogy 12 órán keresztül fogják őt benntartani, majd elvették az értékeit, amelyeket egy dobozba helyeztek el. A Panaszos ekkor jelezte, hogy ügyvéddel kíván beszélni. A személyes adatait megadta, de vallomást nem kívánt tenni, ugyanis állítása szerint nem volt miről, hiszen semmilyen bűncselekményt nem követett el. A Panaszos véleménye szerint az eset kapcsán az a „legszármalmasabb”, amikor az adatait lekérték a KEKKH rendszerből és meggyőződtek arról, hogy tényleg van két betű a neve előtt, akkor hozták is vissza a személyes tárgyait és el is engedték. Az előállításáról kapott egy igazolást, illetőleg kézbesítettek a részére egy *-n * órára szóló gyanúsított idézést. A Panaszos elmondása szerint természetesen örült annak, hogy elengedték, de azt tisztességtelennek tartja, hogy a neve előtti két betű miatt engedték el.

A Panaszos itt kitért arra, hogy nagyon megviselte őt a megalázó és igazságtalan bánásmód, ami a rendőrség részéről érte. A Facebook közösségi portálon próbált az eseményekkel kapcsolatos hozzászólások között valami kapaszkodót találni, hátha valaki látott valamit és ez a védelmét szolgálná. Ilyen bejegyzést nem talált, ellenben számos felhasználó arról írt, hogy éjfél után a rendezvény végeztével „a részeg csöcselék” hajnali * óráig „huligánkodva”, minősíthetetlen módon hangoskodott. A Panaszos szerint a valódi garázdák helyett őt próbálták bűnbaknak beállítani.

A Panaszos a tervezett kihallgatása előtt felhívta telefonon a rendezvényt lebonyolító cég képviselőjét és tájékoztatta a vele történekről. A cégvezető elmondta a Panaszosnak, hogy csak annyiról van tudomása, hogy valakit elvitt a rendőrség, de az üvegdobálásról nem hallott.

A Panaszost *-n * órákor felhívták a Rendőrkapitányságról és arról tájékoztatták, hogy elmarad a kihallgatása, mert a tanúk nem tudnak megjelenni. Tájékoztatták továbbá arról is, hogy majd írásban fogják idézni egy későbbi időpontra. A Panaszos nem értette, hogy az ő gyanúsított kihallgatása miért függ a tanúk kihallgatásától. Véleménye szerint ezzel a rendőrség a védekezéshez való jogában korlátozta őt. Állítása szerint mentálisan felkészült a kihallgatásra, ugyanis eléggé megviselte őt a rendőrség indokolatlan meghurcolása. Kihallgatásának elmaradása miatt további bizonytalanságban kellett élnie azzal, hogy vajon milyen tanúkat tudtak keríteni, akik majd azt igazolják, ami a véleménye szerint meg sem történt.

A Panaszos előadta, hogy nem szokása erőszakosan cselekedni, még alkoholos befolyásoltság alatt sem volt rá példa, sőt kifejezetten elutasítja az erőszak minden formáját, ezért foglalkozik ő maga is az alapvető jogok védelmével. A történekek különösen mélyen érintik őt, ugyanis őt kisgyermek édesapja, három diplomával, rendezett családi élettel nincs szüksége az ilyen jellegű ügyekre.

Álláspontja szerint a rendőrség intézkedése súlyosan megsértette az alapjogait, nevezetesen: az emberi méltósághoz való jogát (intézkedés módja, a rendőrök hangneme, elfogultsága, indokolatlan bilincselés), a személyi szabadsághoz való jogát (jogtalan bilincselés és előállítás, ugyanis az intézkedés indokolatlan és aránytalan volt), és a testi épséghez való jogát (jogtalan bilincselés és előállítás), a tisztességes eljáráshoz való jogát (a tényállást a helyszínen meg sem kísérelték feltárni, nem biztosítottak a védekezésre lehetőséget, az intézkedő rendőrök az információ adás kötelezettségét negligálták). A Panaszos szerint a rendőrök továbbá súlyosan megszegték a diszkrimináció tilalmát.

A beadvány végén a Panaszos előadta, hogy a rendőrségen is panaszt tett az intézkedéssel

szemben, azonban jelen panasza sokkal részletesebb, mint a rendőrségen megtett panasza. A Panaszos teljesen elvesztette a bizalmát a jogsértések tömkelegét elkövető rendőrséggel szemben, ezért kérte, hogy panaszát a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos *-n kiegészítette panaszbeadványát azzal, hogy egyre mélyebb meggyőződése, hogy koncepcióos eljárás folyik ellene. A büntetőeljárásban a rendőrség a rá vonatkozó szabályokat messzemenően figyelmen kívül hagyta, ezáltal a jogai sérültek, és a védekezéséhez való jogától is megfosztották. *-ig nem kapott újabb idézést a rendőrségtől, ezáltal az ügyel járó bizonytalanság lelkileg nagyon megviselte.

A Panaszos *-n ismételten kiegészítette panaszbeadványát, azzal, hogy a rendőrség panaszeljárása során meghozta elsőfokú határozatát, amelyet *-n vett kézhez. A Panaszos előadta, hogy *-n fellebbezéssel élt a határozat ellen, amelyet a Rendőrkapitányság *-n végzéssel visszavont és a panaszeljárást a Panasztestület állásfoglalásának kézhezvételéig felfüggesztette. A Panaszos előadta továbbá, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés jelentős része nem fedi a valóságot. A Panaszos szerint valótlannul tartalmazza azt a jelentés, hogy „erősen ittas” állapotban volt, hiszen a jelentésben is szerepel, hogy az intézkedés kezdetét követő negyven perccel mindössze 0,8 ezrelék alkohol szintet mutattak ki nála. Nem igaz az, hogy „nem reagált” az igazoltatásra, ugyanis jelezte, hogy nincs nála személyi igazolvány, ezt a csatolt felvétel is igazolja. Nem volt arról szó, hogy „fokozott ellenőrzés van elrendelve az ország területére”, nem volt szó arról, hogy „diktálja be az adatait”. Nem igaz az, hogy a biztonsági őrök kivezették volna a rendezvényről, és a leírt dobálás sem igaz. Nem igaz az sem, hogy ő az igazolást megtagadta volna. A Panaszos itt megjegyezte, hogy a rendezvényen jelen lévő barátja is igazolhatta volna a személyazonosságát, azonban erre sem adott lehetőséget a rendőrség.

Az említett jelentésben az szerepel, hogy „felmerült a garázdaság bűncselekmény elkövetése” ezért utasította a helyszínen lévő parancsnok a rendőröket, hogy fogják el őt. A Panaszos álláspontja szerint az általa rögzített felvételekből is jól kivehető, hogy semmilyen bűncselekménnyel, vagy szabálysértéssel nem gyanúsították és a jelentés is azt tartalmazza, hogy az intézkedés célja a fokozott ellenőrzés és az igazoltatás, de valódi célja – a véleménye szerint – az ő megalázása volt. A Panaszos megjegyezte, hogy az általa becsatolt hangfelvétel azt igazolja, hogy az intézkedő rendőrök részéről nem történt rádióforgalmazás, a megbilincselésére és az előállítására senkitől semmilyen utasítás nem érkezett. A rendőrök az előállítását követően a jogszerűség bizonyítására beszélhettek össze, amit a rádióforgalmazás egyértelműen bizonyíthat. A rendőri jelentés is ellenmondásos, ugyanis az szerepel benne, hogy a bűncselekmény elkövetéséről az intézkedés helyszínén maradt kollégák tájékoztatták a vele szemben intézkedőket. A rendőrök jelentésükben „passzív ellenszegülésről” írtak, de sem a rendőrségi törvény, sem a szolgálati szabályzat nem engedi passzív ellenszegülés esetén a bilincs alkalmazását. A Panaszos azt különösen furcsának tartja, hogy az intézkedő rendőr a hozzá intézett, az intézkedés célját firtató kérdést ellenszegülésnek értékelte.

A jelentés azt tartalmazza, hogy a Panaszos * órákor még mindig nem volt hajlandó az adatait megadni. A Panaszos szerint ezzel szemben az az igazság, hogy amikor közölték vele, hogy garázdasággal gyanúsítják, akkor jelezte a rendőröknek, hogy nem hajlandó vallomást tenni és nem követett el semmilyen bűncselekményt. Amikor az egyik rendőr megkérdezte tőle, hogy bediktálja-e az adatait, a válasza az volt, hogy igen. A Panaszos megjegyezte, hogy a jelentés szerint ekkor még mindig bilincsben volt a rendőrségen, de ennek nem ismeri az okát. A Panaszos véleménye szerint „a jegyzőkönyvből” megerősítést nyert a panaszában foglalt gyanú

is, miszerint a neve átadása után döntöttek úgy, hogy elengedik. A jelentésben az szerepel, hogy az elengedésének oka az volt, hogy erősen ittas állapotban volt. Álláspontja szerint a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 122. §-a alapján orvosi vizsgálattal kellett volna tisztázni azt, hogy kihallgatható állapotban van-e vagy sem.

A Panaszos véleménye szerint nem életszerű az, hogy egy „kirívóan közösségellenes garázda” személyt, aki a rendőrökkel nem működik együtt, ráadásul ittas állapotban van, egy órával az intézkedés megkezdését követően egyszerűen csak elengednek. Ebben az esetben joggal merülhetett volna fel a „bűnismétlődés lehetősége”. A Panaszos szerint a rendőrség pontosan tisztában volt azzal, hogy ő nem követett el semmit, ha állítólagos ittassága okából történt volna a kihallgatásának az elhalasztása, akkor azt haladéktalanul pótolni kellett volna. Ezzel szemben csak *-ra kapta a második idézését. Véleménye szerint különösen érdekes az, hogy – az egyébként kapitányságvezető-helyettes – rendelte el az intézkedést vele szemben, majd vizsgálta meg az intézkedést és azt jogszerűnek ítélte. Vagyis az intézkedésben érintett személy vizsgálta meg az intézkedést.

A Panaszos – panasza szerint – az alábbiakat kifogásolta:

- előállítását és annak körülményeit;
- bilincselés alkalmazását;
- a tényállás helyszínen történő tisztázásának elmaradását;
- az intézkedés hangnemét;
- információadási kötelezettség elmaradását;
- orvosi vizsgálatának az elmaradását;
- garázdaság bűncselekményével történő meggyanúsítását;
- a rendőrség, mint nyomozóhatóság nyomozati tevékenységét;
- a rendőri jelentés valótlan állításait.

II.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát, a XV. cikkében rögzített diszkrimináció tilalmát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

A Panasztestület az eset kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A Panasztestület a vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettség keletkezett a Panaszossal szemben, amelynek a rendőrök az intézkedés kezdeményezésével eleget tettek, így nem sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga annak kapcsán, hogy a rendőri intézkedés alanyává vált. Az intézkedés végrehajtása vonatkozásában azonban a Panasztestület mulasztásokat tapasztalt, amelyek miatt a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét állapította meg. A Panaszos előállítása vonatkozásában a Panasztestület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Panaszost helyesen az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján állíthatták elő a rendőrök, amely jogalapok nem sérthették a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. Az előállítás azonban nem állta ki az arányosság próbáját, így az súlyosan sértette a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. Az előállítás időtartama megfelelt az Rtv. 15. §-

ában meghatározott követelményeknek, így ennek kapcsán nem sérült a Panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga. Az előállítás Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára való téves hivatkozás a Panasztestület véleménye szerint sértette a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. A Panaszos bilincseléséhez a rendőrség nem rendelkezett kellő jogszabályi felhatalmazással, hiszen annak végrehajtása kapcsán nem tartották be az arányosság és fokozatosság követelményeit, így annak alkalmazása súlyosan sértette a Panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát. A bilincs alkalmazására vonatkozó figyelmeztetés teljesítését a rendőrség elmulasztotta, így az súlyosan sértette a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. A Panasztestület a rendelkezésre álló információk birtokában nem találta a rendőri intézkedést részrehajlónak, így az nem ütközött a diszkrimináció tilalmába. A rendőri fellépés kapcsán a Panasztestület megállapította a rendőrség tájékoztatási kötelezettségének az elmulasztását, amely ezért sértette a Panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát. A Panasztestület szerint a rendőrök nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy a történeteket a helyszínen tisztázzák, ezért a Panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelmét állapították meg. Végezetül a Panasztestület nem találta alapjogot sértőnek a rendőrök szolgálati fellépését, magatartását, így arra az álláspontra helyezkedett, hogy az nem sértette a Panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogát.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- előterjesztett panaszbeadvány;
- panaszbeadvány-kiegészítés;
- elfogás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés;
- a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- jelentések;
- tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyvek;
- vádirata.

IV.

A Panaszos panaszbeadványának mellékletként egy DVD lemezt csatolt. A DVD lemezen a rendőri intézkedéssel kapcsolatba hozható hangfelvétel összesen 00:05:06 perc időtartamú.

A hangfelvétel elején erős háttérzaj (zene) hallható, majd 00:16 másodperctől kezdődően 02:40 percig tartó, összesen 02 perc 24 másodperc időtartamú, gyenge minőségű és alig kivehető párbeszéd hallható, amely a Panaszos és rendőrök között zajlott le:

Rendő: (...) mi a kérdés?

Panaszos: (...) van olyan bűncselekmény, vagy szabálysértés, aminek elkövetésével engem gyanúsítanak? (...)

Rendő: (...) nincs szabálysértés egyelőre, van egy személyi igazolvány (...)

Panaszos: (...) igen, mondja, legyen kedves! (...)

Rendőr: (...) semmi, semmi (...)

Panaszos: semmi?

Rendőr: semmi

Rendőr: (...) be fogjuk vinni a kapitányságra. Tud normálisan viselkedni?

Panaszos: (...) milyen célból, mi a célja az intézkedésnek? (...)

Rendőr: (...) bilincset tegyetek rá! (...)

Panaszos: (...) beteszem a telefont a zsebembe, megengedi? (...)

Rendőr: (...) kapcsolja ki, rendőri intézkedés alatt legyen kedves kikapcsolni a telefont!

Panaszos: (...) milyen célból? (...)

Rendőr: (...) hagyjad, nem lehet vele beszélni. (...) Nézzétek meg nincs-e valami a zsebébe. (...)

A hangfelvétel a rendőri intézkedés teljes idejéből mindösszesen 02 perc 24 másodperc időtartamot ölel fel, álláspontom szerint a rövid párbeszédből messzemenő következtetéseket levonni nem lehetséges. A hangfelvételt az intézkedés hangnemével kapcsolatos panasz elbírálása kapcsán vettem csak bizonyítékként figyelembe, tekintettel arra, hogy a felvétel a többi panaszpont elbírálása kapcsán nem releváns.

A DVD lemezen található még egy hangfelvétel, amely a rendőrség munkatársának telefonhívását tartalmazza, amikor a Panaszos arról kapott tájékoztatást, hogy a gyanúsított idézésen miért nem kell megjelenie. A hangfelvétel a panasz elbírálása szempontjából irreleváns, ezért azt az eljárás során bizonyítékként szintén nem vettem figyelembe.

V.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a *-n előterjesztett panaszában, majd *-n és *-n előterjesztett panaszbeadvány-kiegészítéseiben megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot – a mellékelt hangfelvételen kívül – a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon és a rendelkezésre álló adatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóságnak mérlegelési jogkörébe tartozik a bizonyítékok megválasztása. A hatóság a feltárt bizonyítékok alapján döntheti el, hogy melyik bizonyítékot és miért vett figyelembe a valóságghú tényállás megállapítása érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből, azonban e döntését minden esetben indokolnia kell.

VI.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Rendőrkapitányság munkatársai *-n a téren megtartott rendezvényen rendezvénybiztosítási feladatokat láttak el. A rendezvény a téren felállított színpad előtt kb. 500-600 fő vendég részvételével zajlott.

A rendezvény biztonságáért felelős biztonsági személyzet munkatársai a tömegben egy személyre [a Panaszosra] lettek figyelmes, aki szemmel láthatóan ittas állapotban lökdösődött, hangoskodott, hadonászott. Észlelték, hogy a Panaszos egy zöld színű pezsgősüvegre hasonlatos tárgyat a színpad irányába dobott, ami a színpad előtt összetört. Ezt látva a biztonsági szolgálat munkatársai úgy döntöttek, hogy a Panaszost – magatartása miatt – kikísérik a tömegből. A Panaszos a tömegből való kikísérése miatt nemtetszésének hangot adva kiabálni és ordítózni kezdett. A színpad mögött tartózkodó rendőrök látták a tömegből kikísért és biztonsági őrökkel hangoskodó Panaszost, ezért a rendőri biztosítás parancsnoka utasítást adott 3 fő rendőrnek, hogy tájékozódjanak arról, hogy a Panaszos miért került kivezetésre a tömegből, és ha szükséges vonják intézkedés alá. Az utasításnak megfelelően a rendőrök tájékoztatást kértek a biztonsági szolgálat munkatársaitól, akik előadták a Panaszossal kapcsolatos eseményeket. Ezzel egy időben igazolásra szólították fel a szemmel láthatóan ittas állapotban lévő Panaszost. Az igazoltatás során közölték a Panaszossal, hogy az ország területére fokozott ellenőrzés elrendelésére került sor és ennek keretében kívánják a személyazonosságát megállapítani. A Panaszos a felszólításra nem reagált, csak „mi a célja?” szavakat ismételte a rendőröknek. A Panaszos nem reagált az igazolásra történő felszólításokra, megtagadta az együttműködést, ezért a rendezvény rendőri biztosítás parancsnoka utasítást adott a rendőröknek arra, hogy személyazonosságának megállapítása végett és a további szükséges intézkedések végrehajtása érdekében a rendőrkapitányságra állítsák elő. A Panaszos nem reagált a rendőri felszólításoknak, ezért vele szemben a passzív ellenszegülés megtörése érdekében előre helyzetben bilincselést alkalmaztak, majd a * órai kezdettel a Rendőrkapitányságra előállították. A Panaszos a rendőrkapitányságra történő előállítását követően csak többszöri felszólítást követően volt hajlandó személyes adatait elárulni, ezek alapján sikerült a személyazonosságát megállapítani. A Panaszos előállítása közben – párhuzamosan – az intézkedés helyszínén tartózkodó rendőrök részéről adatgyűjtés végrehajtására került sor.

A rendőrkapitányságon – a helyszíni adatgyűjtés során beszerzett adatok birtokában – tájékoztatták a Panaszost arról, hogy bűncselekmény elkövetésével (garázdaság) vált gyanúsíthatóvá. A Panaszos a hozzá intézett kérdésekre a „mi célból?” viszontkérdésekkel válaszolt, az együttműködésre nem volt hajlandó. A rendőrkapitányságon vele szemben Dräger 7110 típusú elektromos légalkohol-mérő készülék került alkalmazásra, amely 0,8 mg/l alkoholkoncentrációt mutatott, ez az érték átszámolva kb. 1,6-1,8 mg/l véralkohol koncentrációt jelent. A Panaszos passzív, együttműködésre alkalmatlan magatartására, illetőleg alkoholos befolyásoltságára tekintettel, a rendőrkapitányság – ügynevezett – forrónyomos szolgálatot ellátó parancsnoka úgy döntött, hogy a Panaszos gyanúsított kihallgatásától eltekint. Döntése alapján a kihallgatásra egy későbbi időpontban kerül majd sor, ezért a Panaszos részére idézés került kézbesítésre. Mindezek követően a Panaszost *-n * órakor szabadon bocsátották.

A Panaszos magatartása kapcsán – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – az alábbi megállapítások tehetőek, amelyek szerint a Panaszos a rendezvényen szemmel láthatóan ittas állapotban volt, mozgása koordinálatlan, billegő volt, lökdösődött, hadonászott, a szórakozókat inzultálta, viselkedése kirívó és agresszív volt. A biztonsági őrök fellépését követően lekezelő módon káromkodott, fenyegetőzött, majd a rendőröket szidalmazta.

VII.

A rendőri intézkedés elleni panasz érdemi elbírálásakor legelőször azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszpontra kiterjed-e a hatásköröm.

a.) A Panaszos kifogásolta, hogy orvosi vizsgálata elmaradt.

A Panaszos panaszában azt állította, hogy a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Együttes rendelet) 122. §-a alapján, orvosi vizsgálatnak kellett volna azt tisztázni, hogy ő gyanúsítottként kihallgatható állapotban van-e vagy nem.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„92. § (1) Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőeljárás feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója”

Az Együttes rendelet 1. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendelet hatálya – kizárólagosan – a rendőrség által folytatott büntetőeljárásokra terjed ki. Ugyanakkor az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) eljárási cselekményeivel összefüggő panasz elbírálására a Ket. keretei között az ismertetett indokok szerint nincs törvényes lehetőség.

b.) A Panaszos azt kifogásolta, hogy garázdaság bűncselekményével gyanúsították meg, valamint bírálta a rendőrség, mint nyomozóhatóság nyomozati tevékenységét.

A Panaszos panaszában kifejtette, hogy ő bűncselekményt nem követett el és feltételezése szerint egy koncepció eljárás szenvedő alanya. Kifejtette azt is, hogy nem tudja, hogy milyen tanúk tudnák bizonyítani a rendőrség gyanúját. Kifogásolta továbbá azt is, hogy a rendőrség megváltoztatta kihallgatásának időpontját arra hivatkozással, hogy a tanúk nem tudtak megjelenni a kijelölt napon.

Mint a fentiekben utaltam már rá az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. A Be. rendelkezései alapján elrendelt nyomozás megindulását követő eljárási cselekményekkel összefüggő panasz elbírálására a Ket. keretei között az ismertetett indokok szerint nincs törvényes lehetőség, ezért a Panaszos gyanúsítottként történt kihallgatását, illetve a nyomozóhatóság nyomozati tevékenységének vizsgálatát mellőztem.

c.) A Panaszos panaszában részletesen kifejtette, hogy véleménye szerint az elfogás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése számos valótlanúságot tartalmaz.

Az előbbieken utaltam már rá, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. Ugyanakkor a Panaszos azon vélelme, miszerint az említett rendőri jelentés számos valótlanúságot tartalmaz, felvetheti bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. Mindezek alapján a Panaszos panasz, illetve a rendelkezésre álló iratanyag – figyelemmel a Be. 29. § a) pontjára – *-n megküldésre került a további eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztályának. Az ismertetett indokok alapján **e panaszpont vizsgálatát is mellőztem.**

VIII.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Előállítás és az előállítás körülményei.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján:

*„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;”*

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A határozat VI. részben ismertetett tényállásban rögzített előzmények alapján a rendőrök * órákor az Rtv. 13. § (1) bekezdésében rögzített intézkedési kötelezettségünkből adódóan a Panaszost személyazonosságának megállapítása céljából igazolásra szólították fel, különös tekintettel arra, hogy a helyszínen felmerült – személyével kapcsolatosan – bűncselekmény elkövetésének a gyanúja.

A felszólítások ellenére a Panaszos nem mutatott hajlandóságot az együttműködésre, nem igazolta magát, megtagadta az igazolást. A felszólításokra, a rendőrök által feltett kérdésekre a Panaszos, a „milyen célból?” viszontkérdésekkel válaszolt.

Megállapítom, hogy a Panaszos személyazonosságának kétséget kizáró megállapítása elengedhetetlen volt, ugyanis a rendőrök joggal feltételezték azt – a rendelkezésükre álló információk alapján –, hogy a Panaszos bűncselekmény (Btk. 339. § (1) bekezdése –

garázdaság) elkövetésével gyanúsítható, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazási lehetőségére, személyazonosság megállapítása céljából jogszerűen kezdték meg előállítását a Rendőrkapitányságra.

A fentiekben ismertetettek alapján felmerült a Panaszossal szemben a garázdaság bűncselekmény elkövetésének gyanúja, amely jellegénél fogva köznyugalom elleni, kihívóan közösségellenes és erőszakos jellegű magatartást feltételez. Az ilyen jellegű cselekmények elkövetőivel szemben a határozott rendőri fellépés kifejezetten szükséges, amely alapvető társadalmi igényként – és a rendőri intézkedésekkel szemben támasztott elvárásként is – megfogalmazódik a köznyugalom és a közrend biztosítása érdekében. Mindezek alapján a Panaszos személyazonosságának kétséget kizáró arcképes, fényképes beazonosítása elengedhetetlen volt a büntetőeljárás törvényes megindításához, különös tekintettel arra, hogy az eseményeket követően a Rendőrkapitányság nyomozást rendelt el az ügyben. Ez a helyszínen más általi igazolás útján nem lehetséges.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök indokoltan, az arányosság figyelembevételével, kellő jogalap birtokában döntöttek a Panaszos előállítása mellett, ezek alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

A Panaszos panaszában kifogásolta továbbá az előállítás körülményeit úgy, miszerint a rendőrség nem biztosította a barátja részére azt, hogy igazolja az ő személyazonosságát.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a Panaszos barátja nem volt jelen a rendőri intézkedés foganatosításakor, ezért fel sem merült annak a körülménynek a lehetősége, hogy a Panaszos személyazonosságát más személy igazolja. **Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.**

2.) Bilincselés.

Az Rtv. 48. § d) pontja alapján:

*„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy
d) ellenszegülésének megtörésére.”*

Az Rtv. 19. § (2) bekezdése alapján:

„(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (2) bekezdés a) pontja szerint:

„Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint:

*„(4) A bilincselés módjai:
b) kezek előre vagy hátra bilincselése,”*

Először a hatóság általánosan vizsgálta meg a szóba jöhető kényszerítő eszközök (testi kényszer - bilincs) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A jogalkotói akarat a bilincs alkalmazását megelőző, védelmi jellegű kényszerintézkedésnek tekinti, azaz alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyományaként is megtörténhet.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe teszi tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesül testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti. Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabta meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat. Ez a jogszabályi feltétel a Panaszos esetében fennállt.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti. Ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk. Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesül a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az

eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyakor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következheszenek be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, mely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvedőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen

a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) d.) pontja értelmében a bilincs különösen akkor alkalmazható, ha a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés testi kényszerrel nem törhető meg. A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszer kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést. A jelen esetben a tényállásban említett indulatos, aktív ellenszegülő magatartásra tekintettel okszerűen döntött a rendőr úgy, hogy a testi kényszerrel a bilincseléssel kiváltva továbbra is fenntartja a panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszíntől eltávolítva, a rendőrkapitányság területére kísérik, kizárva, minimálisra csökkentve a további jogsértő cselekmény elkövetésének a lehetőségét.

Megállapítottam, hogy a bilincselés és a testi kényszer között nyilvánvaló különbség a korlátozás azaz „hátrány okozás” mértékében nem állapítható meg, sőt a bilincselés a testi kényszerrel szemben csak a karok mozgását akadályozza legfeljebb azonos sérülés veszélye mellett. Ezért a rendőr az Rtv. 15. §-ában foglalt nyilvánvaló hátrányokozás tilalmát nem szegte meg, hiszen úgy a jogszabályi környezetből, mint a tényszerű összehasonlításából nem következik nyilvánvaló különbség a két kényszerítő eszköz között, azaz intézkedése az Rtv. 48. § d) pontja alapján a bilincselés tekintetében is arányos volt.

Másodsorban a fenti elvi szintű megállapításokat a hatóság a Panaszos magatartásával összevetve von le következtetést a bilincselés alkalmazásának jogszerűségéről.

Az eljárás során beszerzett – a határozat III. részében felsorolt – tanúkihallgatási jegyzőkönyvekben rögzített, a meghallgatott tanúk által tett nyilatkozatok és a Panaszossal szemben alkalmazott légalkohol-mérő készülék eredménye szerint a Panaszos alkoholos befolyásoltság alatt állt. Az előzőekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy a Panaszos nem mutatott semmiféle együttműködési hajlandóságot, a rendőri felszólításokat és kéréseket figyelmen kívül hagyta. Megállapítható továbbá, hogy a Panaszos az előállításával kapcsolatos közlést követően passzív ellenszegülést (Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) pontja) tanúsítva nem működött együtt. Ezt követően a rendőrök úgy döntöttek, hogy előre helyzetbe

(Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja) történő bilincselés alkalmazásával törik meg a Panaszos passzív ellenszegülését és hajtják végre a rendőrségre történő előállítását.

Álláspontom szerint a rendőrök – a Panaszos magatartása és a helyszínen rendelkezésre álló adatok birtokában – joggal feltételezheték, hogy a Panaszos esetlegesen megpróbálhatja meghiúsítani a rendőri intézkedés eredményes befejezését, támadólag léphet fel, vagy megpróbálhatja kivonni magát a rendőri intézkedés alól. A Panaszos külvilágban tanúsított, az intézkedés megelőző megatartását a rendőröknek az előállítás biztonságos végrehajtása érdekében figyelembe kellett venniük, ezek alapján a bilincselés alkalmazása őrzés-biztonsági szempontból preventív intézkedésként is szükségyszerű volt. A látható ittasságból okkal feltételezték, hogy magatartása kiszámíthatatlan módon, hirtelen válhat aktív ellenszegülővé.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 19. § (2) bekezdése, az Rtv. 48. § d) pontja és a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva – fogantatosították a bilincselést a Panaszossal szemben. **Ezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.**

3.) A tényállás nem került tisztázásra a helyszínen.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

A Panaszos panaszában azt állította, hogy a rendőrök a helyszínen meg sem kísérelték a tényállást feltárni.

A Panaszos állításával szemben a jelentés azt tartalmazza, hogy az intézkedés helyszínén maradt rendőrök adatgyűjtés alkalmával több tanút meghallgattak, adataikat rögzítették.

Megállapítom, hogy a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentéstől eltérő bizonyíték nem merült fel. A Pp. 195. § (1) bekezdése alapján a rendőri jelentés közokiratnak tekinthető, ezért a panaszpont elbírálása kapcsán az említett rendőri jelentés tartalmát – ellenkező bizonyíték hiányában – vettem alapul és fogadtam el bizonyítékként.

A Panaszos állításával ellentétes a tanúkihallgatásáról szóló jegyzőkönyv, amelyben a biztonsági őr tanú arról számolt be, hogy őt a Panaszossal szemben intézkedő rendőrök a helyszínen meghallgatták.

A tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyvben a rendőr tanú is arról számolt be, hogy az intézkedés megkezdésekor meghallgatták a Panaszost a tömegeből kikísérő biztonsági szolgálat munkatársait.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos állítása miszerint a rendőrök nem próbálták tisztázni a tényállást nem helyálló, ugyanis a végrehajtott adatgyűjtéseknek köszönhetően az eseményekkel kapcsolatosan indult büntetőeljárás során a nyomozóhatóság 4 fő független –

nem rendőri – tanút hallgatott ki, akik érdemi nyilatkozatot tettek az eseményekkel kapcsolatosan. Megállapításomat a Járási Ügyészség vádirata is alátámasztja, hiszen a rendőrség által felderített tanúk vallomásai alapján az ügyben vádemelésre került sor.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a rendőrség eleget tett az Rtv. 13. § (1) intézkedési kötelezettségének, ezért a panasz e tekintetben is alaptalan.

4.) Az intézkedés hangneme.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint:

„A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A Panaszos panaszában említést tett arról, hogy kifogásolja az intézkedés hangnemét, de ennek okát pontosan nem fejtette ki. A Panaszos panaszban, illetőleg további panasz-kiegészítéseiben ebben a vonatkozásban további információkat nem közölt, saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott.

A panaszpont kapcsán a Panaszos által rendelkezésre bocsátott rövid és rosszminőségű hangfelvétel tartalmazott némi információt a Panaszos és rendőrök közötti párbeszéd milyenségére vonatkozó adatokat. A felvétel tanúsága szerint a hallhatóan ittas állapotban lévő Panaszossal szemben a rendőrök határozottan beszéltek, nem kiabálnak, nem voltak tiszteletlenek és türelmetlenek, becsület csorbítására alkalmas kifejezést nem használtak, tényt nem állítottak.

A panasszal kapcsolatba hozható, a rendelkezésre álló bizonyítékok közül a biztonsági őr tanúkihallgatásáról szóló jegyzőkönyve az alábbiakat tartalmazza:

„(...) a rendőrök ketten jöttek, azok hivatalosan sapkában bemutatkozva köszöntek, majd az urat intézkedés alá vonták, ekkor mondta nekik [a Panaszos] azt, hogy „ti mi a f...t akartok”, én ezen elmosolyodtam (...).

A rendelkezésemre álló adatokat figyelembe véve megállapítom, hogy a rendőrök az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat tiszteletben tartották, ezért a Panaszos hangnem tekintetben elterjesztett kifogása alaptalan.

5.) Információadási kötelezettség elmulasztása.

A Panaszos panaszában azt állította, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem adtak tájékoztatást a vele szemben foganatosított intézkedésekről.

A Panaszos állításával szemben az elfogás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése azt tartalmazza, hogy a Panaszos részére az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztató kiadásra került.

Megállapítom, hogy a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentéstől eltérő bizonyíték nem merült fel. A Pp. 195. § (1) bekezdése alapján a rendőri jelentés közokiratnak tekinthető, ezért a panaszpont elbírálása kapcsán az említett rendőri jelentés tartalmát – ellenkező bizonyíték hiányában – vettem alapul és fogadtam el bizonyítékként.

A rendőri jelentésben foglaltak támasztja alá a jelentés mellékletét képező „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentum is, amelyen a következők szerepelnek:

- jogorvoslatról szóló tájékoztatás,
- a Panaszos nyilatkozata, miszerint a rendőri intézkedéssel szemben panasszal él,
- élelmezési igénye (amely nem volt),
- az esetleges sérülései, betegségei, illetve orvosi ellátással kapcsolatos nyilatkozata (amely nem volt),
- jogi képviselővel kapcsolatos nyilatkozata, amely szerint védőt igényelt,
- az esetleges rendőri bántalmazással kapcsolatos nyilatkozata (amely nem volt),
- az előállítás okáról szóló tájékoztatás kiadásáról szóló nyilatkozata,
- az előállítás időtartamáról szóló igazolás kiadásáról szóló nyilatkozat kiadásának megtörténte.

A nyilatkozat elnevezésű dokumentum szerint a Panaszos az előállításával kapcsolatos tájékoztatás megkapta, amelyet aláírásával igazolt.

A rendőri jelentésben foglaltakat támasztja alá továbbá a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése is, amely szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdésben meghatározottak alapján az előállítás okáról a Panaszos a Rendőrkapitányságon tájékoztatást kapott.

A rendőr tanú vallomása e panasz kapcsán azt tartalmazza: „(...) *A kísért személynek csak kérdései voltak, az intézkedés céljára, jogszabályi hivatkozásokra kérdezett, igazoltatást kért az örök vonatkozásában, mi az intézkedés során elmondtuk miért intézkedünk vele, (...) Az intézkedés alá vont személy részére elmondtuk miért állítjuk elő a Rendőrkapitányságra, (...)*”.

A rendőr tanú vallomása e panasz kapcsán azt tartalmazza: „(...) *holott az intézkedés okát és célját elmondtuk nevezettnek [a Panaszosnak]. (...)*”

Mindezek figyelembe véve megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

IX.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

a.)

A rendőrség a Panaszos személyi szabadságát korlátozó intézkedéséről készült jelentésen – az előállítással kapcsolatos – az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontját, illetőleg az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontját jelölte meg, mint alkalmazott jogszabályhelyet. A Panasztestület ezzel kapcsolatosan állásfoglalásában az alábbiakat állapította meg.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozás helyett valójában az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szolgáltathatta volna a Panaszos személyi szabadsága korlátozásának a jogalapját. A Panasztestület a téves jogalap megjelölés vonatkozásában a Panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelmét állapította meg.

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak szerint nem értek egyet.

A Panaszos e vonatkozásban nem terjesztett elő panaszt. Tekintettel arra, hogy jelen panasz eljárás kérelemhez kötött, így a vizsgálat kizárólag a panaszban előadottakra terjedhet ki. A bíróság töretlen gyakorlata szerint (*lásd pl: Fővárosi Törvényszék 20.K.31.855/2011/8. számú ítélete*) a közigazgatási eljárás során az alperesnek – azaz jelen esetben az Országos Rendőr-főkapitányságnak – csak az a kötelessége, hogy a felperesi panaszban rögzítetteket vizsgálja, és ebben a körben jogszabályi hivatkozással alátámasztottan érdemben állást foglaljon. Az előállítás végrehajtása során téves jogszabályi hivatkozás alkalmazása tárgyában érdemi vizsgálatára a Ket. 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján – kérelem hiányában – jelen eljárás keretében nincs lehetőség.

Ugyanakkor álláspontom szerint a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog az ügyfél hatékony jogvédelmét hivatott biztosítani, valamint azt a lehetőséget, hogy a hatóságok előtt az őt megillető jogosultságok teljességét gyakorolni tudja. Ebből következően, amint azt a 6/1998. (III. 11.) AB határozat is rögzíti, a tisztességes eljárás követelményének érvényesülését „az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.”

A vizsgálódás tárgyát képező eljárás egy kiragadott részletére, adott esetben adminisztrációs hibájára való hivatkozással kizárólag akkor lehet megállapítani a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog sérelmét, ha a kérdéses hiányosság érdemben befolyásolta az ügyfél hatékony jogvédelmét, korlátozta eljárási jogainak gyakorlását.

A konkrét esetben elkövetett adminisztrációs hiba a Panaszos joggyakorlását nem korlátozta, erre a Panaszos sem hivatkozott.

Álláspontom szerint a Panaszos előállításának jogalapja tekintetében az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja is fennáll.

Nem értek egyet a Panasztestület tettenérésre vonatkozó jogirodalomból, különösen a 13/2013. számú büntető elvi határozatból (a továbbiakban: elvi határozat) levezetett azon következtetésével, amely az előállítás Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti alkalmazhatóságának jogszerűségét a Panaszos meneküléséhez kötött, fizikai ráhatás mellett történő elfogásához köti.

A tettenérés szempontjából az üldözés csak abban az esetben merül fel, ha a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható elkövető a helyszínt elhagyja, elmenekül. A tettenérésnek azonban nem szükséges eleme az üldözés és a fizikai ráhatás tényleges megvalósulása sem.

A vizsgált esetben a rendezvényt biztosító személyzet látta a Panaszos által tanúsított magatartást (bűncselekményt), és a Panaszos a tömegből kiemelve a rendezvényről kivezették (tettenérték). A Panaszost a rendezvény helyszínén, azaz a bűncselekmény elkövetésének helyszínén fogták el és onnan állították elő. A Panasztestület által hivatkozott elvi határozat olyan jogesetet dolgoz fel, amelynél az elkövetéssel gyanúsítható személyt a helyszíntől távolabb, felkutatása után fogták el. Az elvi határozat rögzíti a Be. 127. § (3) bekezdésében foglalt fogalom ügyészi értelmezését, amely szerint tettenérés az, amikor az elkövető részben vagy egészben szemtanú jelenlétében követi el a cselekményt, s eközben, vagy közvetlenül a végrehajtás után, a szemtanú, vagy az ő felhívására más személy a helyszínen vagy nyomon üldözés során fogja el az elkövetőt anélkül, hogy szem elől tévesztette volna. A Kúria elvi

határozatában azt is kifejtette, hogy a tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. A Panaszos esetében e feltételek fennálltak. A Panasztestület állásfoglalásában csak részben rögzítette az elvi határozatban foglalt tettenéréssel kapcsolatos álláspontokat, és abból így vont le következtetést. Az elvi határozat a tettenérés fogalmának megvalósulása tekintetében nem szűkítő, hanem kiterjesztő értelmezést ad. A Panaszos esetében azonban térben és időben azonos helyen, a bűncselekmény elkövetésekor nyomban és az elkövetés helyén került sor az elfogásra, majd ezt követően a további rendőri intézkedésre. Álláspontom szerint annak sincs jelentősége, hogy a biztonsági személyzet a Panaszos rendőrökhöz történő kísérését fizikai ráhatással, vagy anélkül hajtotta végre, figyelemmel arra, hogy a biztonsági személyzetnek bármikor alkalma lett volna a Panaszosra irányuló fizikai ráhatás gyakorlása.

b.)

A Panasztestület álláspontja szerint a rendőrök kellő jogalap birtokában foganatosították a Panaszos Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerinti előállítását, így erre figyelemmel nem sérült a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga. Ugyanakkor a Panasztestület véleménye szerint az előállítási ok akkor minősülne arányosnak, amennyiben a rendőrök többször felszólították volna a Panaszost a személyazonosságának hitelt érdemlő igazolására. Amennyiben a Panaszos ennek nem tesz eleget, vagyis nem bocsátja az okmányokat a rendőrök rendelkezésére, akkor a rendőröknek tájékoztatni kellett volna őt, hogy amennyiben nem tud okmányt a helyszínen bemutatni, mert nincs nála és az átvizsgálás során is ez beigazolódik, akkor kellett volna felszólítani arra, hogy diktálja be az adatait. A Panasztestület szerint ezt az intézkedés helyén és időpillanatában a rendőrség alkalmazhatta volna és amennyiben ez sem vezetett volna eredményre, akkor kerülhetett volna sor a Panaszos előállítására. Mindezen körülményekre tekintettel a Panasztestület a Panaszos személyi szabadságának a súlyos sérelmét állapította meg, ugyanis az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pont szerinti előállítás nem állta ki az arányosság próbáját.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet.

Álláspontom szerint a Panaszos személyazonosságának kétséget kizáró megállapítása elengedhetetlen volt, tekintettel arra, hogy a Panaszossal szemben felmerült a garázdaság bűncselekmény elkövetésének gyanúja.

Az, hogy a rendőrök a Panaszos előállítás mellett döntöttek egy komplex és összetett szakmai kérdés, ugyanis az ilyen jellegű rendőri intézkedéseknél számtalan körülményt – a biztonságos és eredményes végrehajthatóság szempontjából – figyelembe kell venni és mérlegelni kell. Az intézkedő rendőrnek a rendelkezésére álló helyszíni információk és az előbb említett körülmények alapján kell azonnal döntést hoznia az adott intézkedés vonatkozásában.

A vizsgált esetben az intézkedés helyszíne egy 500-600 fős rendezvényen történt, az egyik rendőr tanúvallomásaiban is megemlítette, hogy a Panaszos ruházatátvizsgálását a helyszíni körülmények miatt a rendőrkapitányságon hajtották végre.

Álláspontom szerint a Panaszos személyazonosságának kétséget kizáró arcképes, fényképes beazonosítása elengedhetetlen volt a büntetőeljárás törvényes megindításához, különös tekintettel arra, hogy az eseményeket követően a Rendőrkapitányság nyomozást rendelt el az

ügyben. Az ilyen teljes bizonyosságot adó személyazonosítást a bediktált adatok a valóság ellenőrzésére nem biztosít.

c.)

A Panasztestület véleménye szerint súlyosan sérült a Panaszos emberi méltóságához való alapvető joga a bilincselés kapcsán, ugyanis annak végrehajtására a kellő jogszabályi felhatalmazás hiányában, aránytalanul került sor.

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak alapján nem értek egyet.

Az intézkedés helyszínén a Panaszos nem mutatott semmiféle együttműködési hajlandóságot, a rendőri felszólításokat és kéréseket figyelmen kívül hagyta. A Panaszos az előállításával kapcsolatos közlést követően passzív ellenszegülést (Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) pontja) tanúsítva nem működött együtt. Ezt követően a rendőrök úgy döntöttek, hogy előre helyzetbe (Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja) történő bilincs alkalmazásával törik meg a Panaszos passzív ellenszegülését és hajtják végre a rendőrségre történő előállítását.

Álláspontom szerint a rendőrök – a Panaszos magatartása és a helyszínen rendelkezésre álló adatok birtokában – joggal feltételezhatték, hogy a Panaszos esetlegesen megpróbálhatja megghiúsítani a rendőri intézkedés eredményes befejezését, támadólag léphet fel, vagy megpróbálhatja kivonni magát a rendőri intézkedés alól.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a rendőrök az Rtv. 19. § (2) bekezdése, az Rtv. 48. § d) pontja és a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján kellő felhatalmazás birtokában, jogszerűen, szakszerűen és az arányosság figyelembe vétele mellett – a megelőzés szempontjait szem előtt tartva – fogatosították a bilincselést a Panaszossal szemben.

A jogalkotói akarat a bilincs alkalmazását megelőző, védelmi jellegű kényszerintézkedésnek tekinti, azaz alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer (testi kényszer) folyamánként is megtörténhet.

A jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe teszi tehát, hogy a bilincset, mint mozgáskorlátozó eszközt önállóan, vagy más kényszerítő eszköz, jelesül testi kényszer mellett alkalmazza. A jogalkotói akarat elsődlegesen az intézkedés érvényre juttatását, annak biztonságos végrehajtását tartja szem előtt, ezért megelőző intézkedésként történő alkalmazását is jogszerűnek tekinti. Indokolt megjegyezni, hogy önmagában az együttműködő magatartás még nem biztosítja az intézkedő rendőrt arról, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés befejezéséig is olyan együttműködő marad, amely a mozgáskorlátozó eszköz nélkül is biztosítja az eredményes intézkedés végrehajtását. Indokolt megjegyezni azt is, hogy a rendőr olyan személlyel szemben alkalmazta a mozgáskorlátozó eszközt, akinek személyi szabadságát korlátozta. A jogszabály kizárólag azt a feltételt szabja meg a rendőr részére, hogy e kényszerítő eszköz alkalmazása kizárólag személyi szabadság korlátozásának biztosításául szolgálhat. Ez a jogszabályi feltétel a Panaszos esetében fennállt.

A preventív intézkedés jelentősége éppen abban áll, hogy a rendőr akarathajlító módon ellenszegülésre irányuló magatartás megkezdését, előkészületét is megakadályozza az alkalmazott kényszerítő eszközzel. A megelőzés intézményét nem lehet olyan megszorítóan értelmezni, amely alapján a jogszerűséget kizárólag a konkrét cselekmény megvalósulásának kezdő fázisához köti. Ebben az esetben a megelőzés fogalmát részben kiüresítenénk.

Amennyiben a Panasztestület állásfoglalását fogadnánk el, abban az esetben a primer (elsődleges) prevenció nem hatalmazná fel a rendőrt az eszköz alkalmazására, jelesen a rendőrnek kizárólag abban az esetben lenne jogköre a kényszerítő eszköz alkalmazására, ha az intézkedés alá vont a secunder (másodlagos) prevenció körébe tartozó magatartást valósította meg, azaz a törvényben meghatározott magatartást valamely formában megkezdte. A törvény azonban ilyen feltételt nem határoz meg, azaz a rendőrnek nem kell megvárnia, hogy az intézkedés alá vont személy olyan magatartást tanúsítson, amelyből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy az intézkedés alól ki akarja vonni magát, vagy fizikai, aktív ellenállást is tanúsítson. A kényszerítő eszköz megelőző alkalmazása éppen arra szolgál, hogy a rendőr kizárja a törvényben rögzített és feltételül szabott magatartás megkezdését (primer prevenció), annak folytatását (secunder prevenció), vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását (tercier prevenció). A primer prevenció kizárásával súlyosan sérülne a rendőri intézkedés érvényre juttatásához fűződő jogszabályi követelmény.

d.)

A Panasztestület a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét állapította meg, hiszen semmilyen figyelmeztetés nem hangzott el a bilincs alkalmazása előtt a rendőrök részéről a Panaszos irányába.

A Panaszos e vonatkozásban nem terjesztett elő panaszt, ezért a határozat IX. részének a) pontjában kifejtettek alapján – kérelem hiányában – e panasz vizsgálatát mellőztem.

e.)

A Panasztestület a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a súlyos sérelmét állapította meg, figyelemmel arra, hogy a rendőrség az intézkedés kezdetén a Panaszost – még külön kérései ellenére sem – tájékoztatta az intézkedés céljáról és jogalapjáról.

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak szerint nem értek egyet.

A Panasztestület megállapításával szemben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a Panaszos a „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentumon aláírásával igazolta azt, hogy az előállításának okáról és céljáról tájékoztatásban részesült. Az eljárás során beszerzett tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyvek is arról tanúskodnak, hogy a Panaszost több alkalommal tájékoztatták az előállításával kapcsolatosan.

f.)

A Panasztestület szerint a rendőrök nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy a történeteket a helyszínen tisztázzák, ezért a Panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelmét állapították meg.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet.

Álláspontom szerint a rendőrség – a helyszíni lehetőségeihez mérten – intézkedési kötelezettségéből adódóan megfelelőképpen tisztázta a helyszínen történt eseményeket és ebből kifolyólag tanúkat kutatott fel és hallgatott meg, amely tanúk az elrendelt nyomozás során kihallgatásra kerültek. Álláspontomat a Járási Ügyészség vádirata is alátámasztja, hiszen a rendőrség által felderített tanúk vallomásai alapján az ügyben vádemelésre került sor.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV cikk, XV. cikk és a XXIV. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 29. § (1) bekezdése, 35. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés II. fordulója, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 109. § (4) bekezdése;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdés, 19. § (2) bekezdése, 33. § (2) bekezdése a) pontja, 48. § d) pontja, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) bekezdése;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 39. § (2) bekezdés a) pontja, 41. § (4) bekezdése b) pontja, 41. § (1) bekezdése b) pontja;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 339. § (1) bekezdése.

Budapest, 2017. május 15.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**